

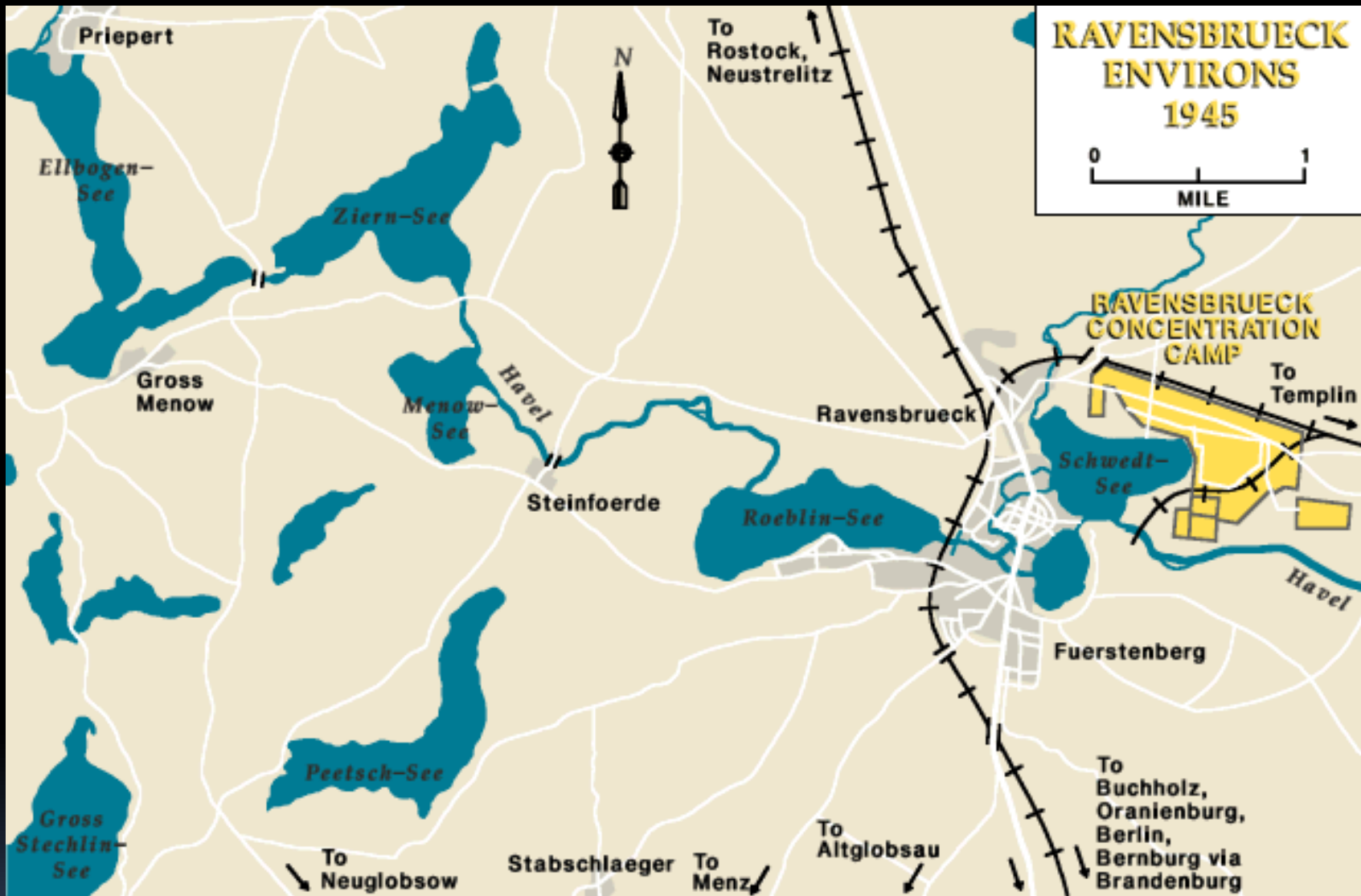
Historia obozu
1938-1945

KL RAVENSBRÜCK

-
- Teren obozu koncentracyjnego Ravensbrück rozciąga się tuż za miasteczkiem Fürstenberg położonym malowniczej Meklemburgii nad jeziorem Schwedt.

Historia obozu

- W listopadzie 1938 r. z rozkazu Heinricha Himmlera grupa więźniów z pobliskiego KL Sachsenhausen rozpoczęła budowę obozu dla kobiet.
- Ravensbrück przejął funkcję głównego obozu kobiecego, pełnioną wcześniej przez KL Lichtenburg. Pierwsza grupa kobiet dotarła w marcu 1939. Początkowe założenia budownicze zakładały 15 000 więźniarek, obóz jednak był wielokrotnie powiększany.
- W rezultacie stał się największym obozem koncentracyjnym dla kobiet na terenie Niemiec.

Historia obozu

- 23 września 1939 roku przywieziono pierwsze Polki - działaczki polonijne z Niemiec-członkinie "Związku Polaków w Niemczech", Związku Harcerstwa Polskiego w Niemczech, działaczki spod znaku "Rodła", nauczycielki języka polskiego, a w listopadzie - pierwsze Polki z kraju.
- Przez obóz przeszło ponad 132 tysiące kobiet 27 narodowości, z których zginęło około 92 tysiące. Liczba Polek w obozie sięgała około **40 tysięcy** - przeżyło zaledwie 8000 kobiet, resztę zagazowano, wiele setek zmarło.

Opracowanie: Anna Klimowicz

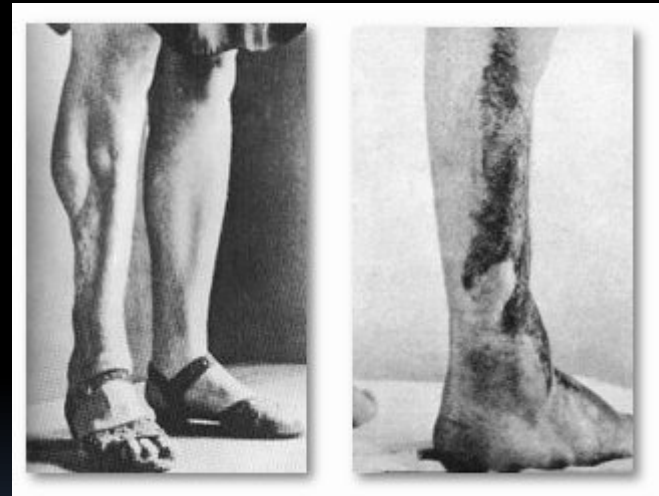
Polki przywiezione po upadku Powstania Warszawskiego, 1944 r.

Historia obozu

- W latach 1942-1944 w Ravensbrück przeprowadzono pod przymusem zbrodnicze operacje doświadczalne prawie wyłącznie na młodych Polkach, więźniarkach politycznych. Operacjom kostnym i mięśniowym poddano 86 więźniarek, w tym 74 Polki, przy czym wiele z tych co przeżyły, zostało kalekami.

Historia obozu

- Budzącą grozę postacią obozu był lekarz Karl Gebhardt. Zaraził „pacjentki” gangreną, by udowodnić bezskuteczność leczenia tej choroby sulfonamidami. Zasłynął także budzącymi trwogę operacjami, przeprowadzanymi głównie na młodych polskich więźniarkach.
- Większość „pacjentów” Gebhardta nie doczekała nadejścia wojsk radzieckich, a ich zwłoki nosiły ślady szokujących eksperymentów.

- W 1941 roku, w pobliżu obozu kobiecego, hitlerowcy założyli obóz męski, którego więźniowie byli używani do rozbudowy obydwu obozów (wraz z tzw. Industriehofen, gdzie mieściły się różnego rodzaju warsztaty niewolniczej pracy więźniarek).
- Latem 1942 r. powstał w pobliżu obóz koncentracyjny dla młodzieży nazwany Uckermark.

Historia obozu

- W Ravensbrück straciło życie ponad 92 tysięcy ludzi, najpierw wykorzystywanych do niewolniczej pracy, a następnie zgładzonych. Więźniowie pracowali dla fabryki Siemens oraz przy produkcji mundurów dla armii niemieckiej i amunicji.

Historia obozu

- W kwietniu 1945 roku, w wyniku pertraktacji prowadzonych przez Międzynarodowy oraz Szwedzki Czerwony Krzyż (za pośrednictwem hr. F. Bernadotte'a), wywieziono do Szwecji 4 600 Polek i nieliczne Francuzki.

28 kwietnia, urodzona w obozie Ewa Kabacińska ze swoją matką przewiezione przez pracowników Czerwonego Krzyża do Malmö w Szwecji

Historia obozu

- Dziesiątki tysięcy kobiet, które pozostały w obozie, SS pędziło w kierunku północno - zachodnim w tzw. "marszach śmierci". Obóz, w którym po ostatecznej ewakuacji zostały tylko ciężko chore (około 3 tysięcy) oraz personel lekarski i pielęgniarstwa, został oswobodzony **30 kwietnia 1945 roku** przez jednostki 49 Armii 2 Frontu Białoruskiego. Dramat kobiet nie zakończył się w momencie oswobodzenia obozu. Wiele z nich zmarło tuż po wyzwoleniu, wiele cierpi z powodu następstw poobozowych (tzw. *KZ syndrome*).

Historia obozu

- Od początku 1942 roku więźniarki chore, stare i kaleki wysyłano w małych transportach do komór gazowych, poza obóz. W kwietniu 1943 roku wybudowano krematorium, a w lecie 1944 komorę gazową.
- W sierpniu i wrześniu 1944 r. do Ravensbrück przywieziono około 12 000 Polek ewakuowanych z powstańczej Warszawy.
- Z rozkazu ostatniego komendanta obozu, Suhrena, w styczniu 1945 roku, przebudowano zwykłą szopę nieznacznie oddaloną od krematorium na prowizoryczną komorę gazową. Zostało w niej zamordowanych do 23 kwietnia 1945 roku około 6 000 kobiet, dzieci i mężczyzn.

Historia obozu

- Od końca stycznia do marca 1945 roku chore, stare i kaleki-skazane na zagładę, odstawiano najpierw do tzw. Jugendlagru (zlikwidowany obóz dla młodocianych Niemców, odległy 1,5 km), gdzie je wyniszczano, a następnie uśmiercano w pobliskiej komorze gazowej.

-
- W kwietniu 1945 roku, w wyniku pertraktacji prowadzonych przez Międzynarodowy oraz Szwedzki Czerwony Krzyż (za pośrednictwem hr. F. Bernadotte'a), wywieziono do Szwecji 4 600 Polek i nieliczne Francuzki.

- Dziesiątki tysięcy kobiet, które pozostały w obozie, SS pędziło w kierunku północno - zachodnim w tzw. "marszach śmierci". Obóz, w którym po ostatecznej ewakuacji zostały tylko ciężko chore (około 3 tysięcy) oraz personel lekarski i pielęgniarstwa, został oswobodzony 30 kwietnia 1945 roku przez jednostki 49 Armii 2 Frontu Białoruskiego.

Kwiecień 1945 r.

- Już od następnych dni po wyzwoleniu obozu w kwietniu 1945 r. do Ravensbrück przybywali przedstawiciele Czerwonego Krzyża z Czech, Danii, Francji, Holandii, Belgii, Jugosławii, Grecji. Po chore Polki nie przyjechał nikt. Dopiero 7 lipca 1945 roku gorzowski oddział PCK przysłał pierwsze samochody i chore Polki przewiózł do szpitala w Gorzowie (po interwencji doktora Maurycego Mittelstaedt i dr. Węgierskiej-Paradeckiej). Dwie ciężarówki zabrały 30 więźniarek pod opieką Hani Burdówny i Zofii Grzegużko. 13 lipca władze radzieckie w Fürstenbergu przydzieliły 5 wagonów towarowych dla Polek wyjeżdżających do Polski. Razem z nimi wyjechali także więźniowie z obozu męskiego.

-
- W momencie oswobodzenia obozu dramat wielu kobiet nie zakończył się. Wiele z nich zmarło tuż po wyzwoleniu, wiele cierpi z powodu następstw poobozowych (tzw. *KZ syndrome*).

. Najstynniejszą postacią tego położonego w niewielkiej odległości od Berlina obozu był lekarz Karl Gebhardt. "Pacjentów" zarażał gangreną, by udowodnić bezskuteczność leczenia tej choroby sulfonamidami. Zasłynął także budzącymi grozę operacjami, przeprowadzanymi głównie na młodych polskich więźniarkach. Większość "pacjentów" Gebhardta nie doczekała nadejścia wojsk radzieckich, a ich zwłoki nosiły ślady szokujących eksperymentów

Opracowanie: Anna Klimowicz

Polska więźniarka w rozmowie z radziecką lekarką wojskową, 1945 r.

Więźniarki przy pracy

Więźniarki przy pracy

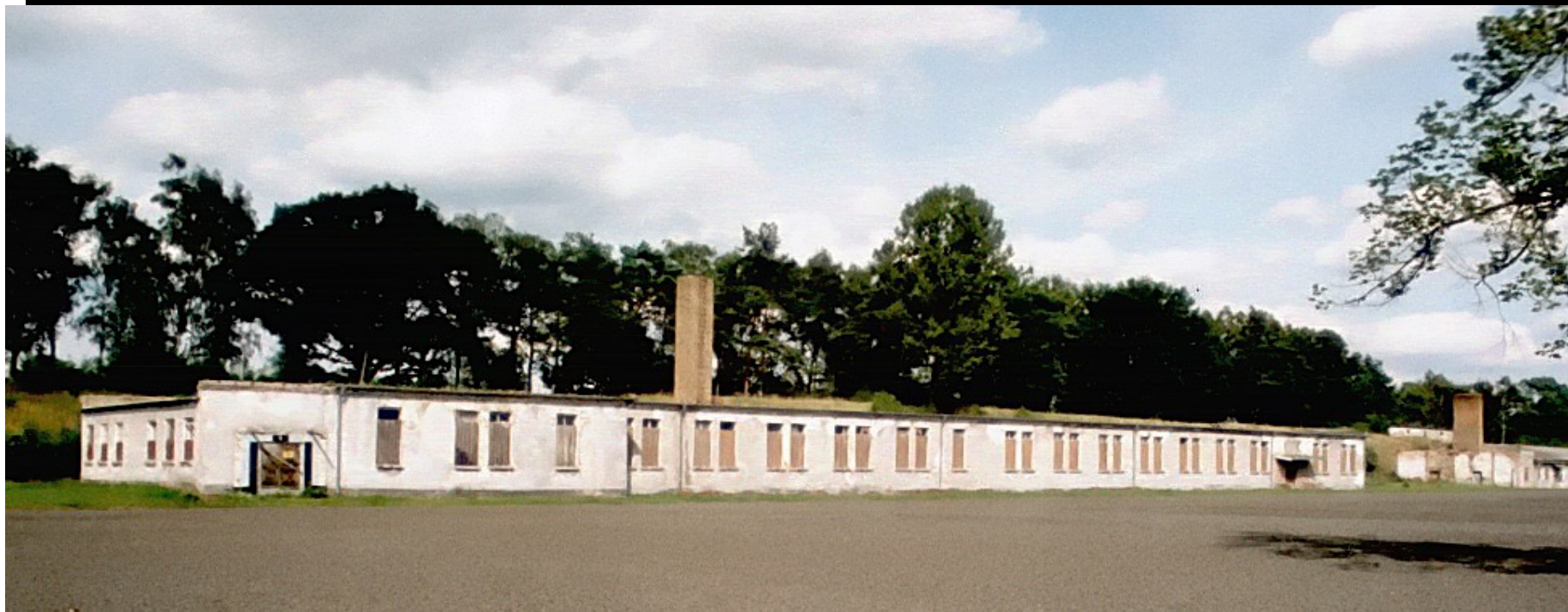
Jadwiga Dzido przywieziona do obozu w 1941 r. demonstruje podczas procesu Norymberdze rezultaty zbrodniczych eksperymentów medycznych

Odzież więźniarek oznaczano krzyżami na plecach

Budynek warsztatów

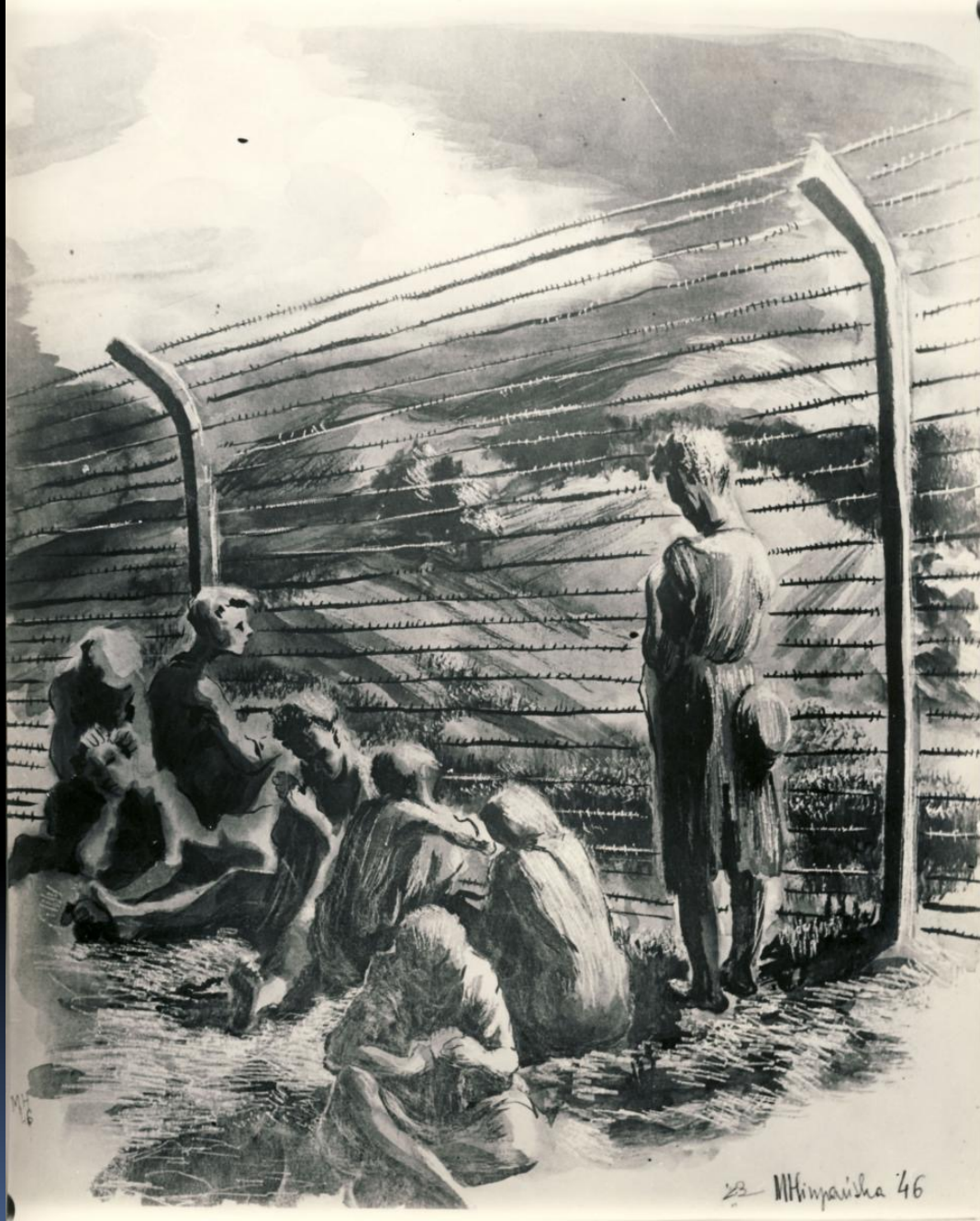

k19

Wizytacja

Widok na szpitala dla ofiar wojny światowej. Widać
pacjentów w łóżkach. Na pierwszym planie
leży na łóżku w szpitalu, w szpitalu
szpitalu, w szpitalu szpitalu. Widać
szpitalu, w szpitalu szpitalu.

Obóz służył także jako miejsce szkoleniowe strażniczek SS.

